

قرآني بيان

غزواہءِ بدر ۽ شانِ مولا علي

(مدني مراکز (فيضانِ مدينه) ۽ شعبه امام مساجد (دعوتِ اسلامي
جي تحت مسجدن جي لاءِ 6 مارچ، 2026ء
متوقع اسلامي تاريخ: 16 رمضان كريم، 1447هه)

جمعة المبارک جو
(For Islamic Brothers)

مدني مراکز (فيضان، مدينه) ۽ شعب امام مساجد (دعوتِ اسلامي) جي تحت مسجدن جي لاءِ
6 مارچ، 2026ء (متوقع اسلامي تاريخ: 16 رمضان، 1447ھ) جمعۃ المبارڪ

جو

قرآني بيان

بيناام

غزواه بدر ۽ شانِ مولا علي (سپارو: 17، سورہ حج: 19)

هن بيان ۾ توهان ڄاڻي سگهندؤ...

... حضرت رقيه رضي الله عنها جو ذڪر خير

... مولا علي رَضِيَ اللهُ عَنْهُ جا به شان

... جنت مولا علي جي مشتاق آهي

... تقويٰ وارن جا 4 اوصاف

پيشش

FOR FEEDBACK
(+92) 315 2692 786

الْمَدِينَةُ الْعِلْمِيَّةُ

Islamic Research Center

(شعبه: بياناتِ دعوتِ اسلامي)

GET MORE SPEECHES
(+92) 310 8882 033

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ وَالصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلٰى خَاتِمِ النَّبِيِّنَّ ط

اَمَّا بَعْدُ فَاَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيْمِ ط بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ط

وَعَلٰى اِيْكَ وَاصْحٰبِكَ يَا حَبِيْبَ اللّٰهِ

الصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا رَسُوْلَ اللّٰهِ

وَعَلٰى اِيْكَ وَاصْحٰبِكَ يَا نُوْرَ اللّٰهِ

الصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا نَبِيَّ اللّٰهِ

نَوَيْتُ سُنَّتَ الْاِعْتِكَافِ (ترجمو: مون ستِ اعتكاف جي نيّت ڪئي)

دروڊ پاڪ جي فضيلت

مسلمانن جي چوٿين خليفن مولا علي شيرِ خُدا رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عنه جا وڏا شهزادا حضرت امام حسن مجتبيٰ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عنه فرمائن ٿا: رسولِ ڏيڻان، مڪي مدني سلطان صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فرمايو: مون تي درود پڙهو! ۽ سلام موڪليندا ڪيو! بيشڪ توهان جتي به هجو، توهان جو درود ۽ توهان جو سلام مون تائين پهچندو آهي.¹

سُبْحٰنَ اللّٰهِ! پيارا اسلامي ڀائرو! ڪيتري خوش قسمتي جي ڳالهه آهي ته محبوبِ ڏيڻان صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ جيڪي الله پاڪ جا محبوب آهن، پنهي جهانن جا سلطان آهن، نبين جا نبي آهن، امامُ الانبياءِ آهن، ملائڪن جا به نبي آهن، اسان جيڪڏهن درودِ پاڪ پڙهون ته اسان گنهگارن جو ذڪر اهڙي شان واري نبي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ جي پاڪ بارگاهه تائين پهچي ويندو آهي.

...1 مسند ابى يعلىٰ، مسند الحسن بن على بن ابى طالب، جلد:5، صفحہ:167، حديث:6755۔

هو نه هو آج کچھ مرا زڪر حضور میں هو
ورنه مری طرف خوش دیکھ کے مسکرائی کیوں (1)

وضاحت: لڳي ٿو ته اڄ منهنجو ذڪر حضور اڪرم، نور مُجَسَّم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ جي بارگاہ ۾ ضرور ٿيو آهي، تڏهن ته هي خوشيون مون کي ڏسي مرڪي رهيون آهن.

اسان کي ڪثرت سان درودِ پاڪ پڙهڻ گهرجي، مسلمانن جا چوٿان خليفه حضرت علي المرتضي رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عنه فرمائن ٿا: إِذَا مَرَرْتُمْ بِالْمَسَاجِدِ فَصَلُّوا عَلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ يعني جڏهن مسجد جي ويجهو کان لنگهو ته ان وقت به سرڪار عالي وقار، مڪي مدني تاجدار صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ تي درود پڙهندا ڪريو!²

الله پاڪ اسان کي ◊ مسجد کي ڏسي ◊ مسجد ۾ اچي ◊ نماز کان پهرين ◊ نماز کان پوءِ بلڪ ◊ اٿندي ◊ ويهندي ◊ هلندي ڦرندي، ڪثرت سان درودِ پاڪ پڙهندو رهڻ جي توفيق نصيب فرمائي.

أَمِينِ بِجَاهِ خَاتَمِ النَّبِيِّينَ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ.

ذاتِ والا ڀه بار بار درود	بار بار اور بے شمار درود
بے عدد اور بے عدد تسليم	بے شمار اور بے شمار درود
بيٺه ٺهه جاگتے سوتے	هو الٰہي مرا شعار درود

۱...حداثي بخشش، صفحه: 97-

۲...القول البديع، الباب الخامس، عبد دخول المساجد والمرور...الخ، صفحه: 188-

شهر يارِ رُسلِ کي نذرِ کرون | سب دروون کي تاجدارِ درود (1)

صَلُّوا عَلَی الْحَبِيبِ! صَلَّی اللهُ عَلَی مُحَمَّدٍ

قَالَ اللهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى فِي الْقُرْآنِ الْكَرِيمِ (الله پاڪ قرآنِ کريم ۾ فرمائي ٿو):

هَذِهِ خَصْمِنِ اخْتَصَمُوا فِي دِينِهِمْ فَأَلْذِينَ كَفَرُوا قُطِعَتْ لَهُمْ ثِيَابٌ مِنْ نَارٍ

طُيِّبَتْ مِنْ فَوْقِ رُءُوسِهِمُ الْحَمِيمُ ﴿١٦﴾

(سپيارو: 17، الحج: 19)

صَدَقَ اللهُ الْعَظِيمَ وَصَدَقَ رَسُولُهُ النَّبِيُّ الْكَرِيمَ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ

ترجمو ڪنزالعرفان: هي به ٿولا آهن جيڪي پنهنجي رب جي باري ۾ جهڳڙو ڪن ٿا پوءِ ڪافرن لاءِ باه جا ڪپڙا کائي (تيار ڪيا) ويا آهن ۽ انهن جي مٿن تي ٽهڪندڙ پاڻي وڌو ويندو.

صَلُّوا عَلَی الْحَبِيبِ! صَلَّی اللهُ عَلَی مُحَمَّدٍ

پيارا اسلامي پائرو! 19 رمضان کريم، تاريخي لحاظ کان اهو ڏينهن آهي، جڏهن مدينهءَ منوره ۾ هڪ عظيم خوشخبري (Good News) پهتي هئي پر قدرت جا رنگ ڏسو! ان وقت مديني جي فضا سوگوار (Gloomy) هئي، مُعاملو هيئن ٿيو جو هجرت (Migration) جو ٻيو سال هو، رمضان کريم جون بابرڪت گهڙيون هيون، پياري آقا، مڪي مديني مصطفيٰ صَلَّی اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ

جي لاڏلي شهزادي حضرت رقيه رَضِيَ اللهُ عَنْهَا بيمار هيون، 12 رمضان كريم 2 هجري تي پاڻ سڳورن صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ کي غزوءِ بدر جي لاءِ سفر پيش آيو.¹ تنهنڪري پاڻ سڳورن صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ پنهنجي نياڻي (يعني پنهنجي ڌيءَ) جي سار سنڀال (Care) جي لاءِ پنهنجي نياڻي (Son-in-law) يعني مسلمانن جي ٽئين خليفن حضرت عثمان غني رَضِيَ اللهُ عَنْهُ کي مديني ۾ ئي رهڻ جو فرمايو ۽ پاڻ صحابهءِ ڪرام عَلَيْهِمُ الرِّضْوَانُ کي ساڻ وٺي روانا ٿي ويا.² 17 رمضان كريم تي حق ۽ باطل جو عظيم معرڪو يعني غزوءِ بدر پيش آيو، هي اهو ڏينهن هو، جنهن کي الله پاڪ يَوْمَ الْفُرْقَانِ فرمايو، هن ڏينهن مڪي جي ڪافرن جو غرور خاڪ ۾ ملي ويو، اهي غيرمسلم جيڪي دين حق کي صفحہ هستي کان مٽائڻ چاهين پيا، ان ڏينهن اهي پاڻ مٽيءَ ۾ ملي ويا.

غزوءِ بدر ۾ مسلمانن کي شاندار فتح نصيب ٿي، 19 رمضان كريم جي ڏينهن قاصد فتح جي خوشخبري کڻي مديني پاڪ پهتو، جڏهن قاصد (Messenger) پهتو، ان وقت مديني جي فضا سوگوار هئي ڇو ته رسول ڏيشان صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ جي شهزادي حضرت رقيه رَضِيَ اللهُ عَنْهَا انتقال فرمائي چڪيون هيون. جڏهن قاصد مديني پهتو، ان وقت ماڻهو پاڻ رَضِيَ اللهُ عَنْهَا جي تدفين ۾ مصروف هئا.³

...المواهب الدينيه، المقصد الاول، مغازيه وسراياه وبعوثه صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ، جلد:1، صفحه:178 خلاصهٔ

...طبقات ابن سعد، رقم:4099، رقيه بنت رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ، جلد:8، صفحه:30-

...بذل القوة، القسم الثاني، الباب الثالث فيما وقع من الحوادث... الخ، الفصل الثاني، صفحه:430 خلاصهٔ

الله اڪبر! منهنجي نبي، پياري نبي، رسولِ هاشمي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ هن دين جي خاطر جيڪي قربانيون ڏنيون، انهن لاءِ زال ۽ بي مثال (Matchless) قربانين مان هي هڪ قرباني آهي جو پاڻ سڳورا صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ دين جي سربلنديءَ لاءِ ميدانِ بدر ۾ هئا، هوڏانهن شهزادي صاحبِ سفرِ آخرت تي روانه ٿي رهيون هيون...!!

حق کي راهه ۾ پتھر کھائے خوں ۾ نہائے طائف ۾
دين کاتني محنت سے کام آپ نے اے سلطان! کیا (1)

حضرت رُقِيَّةُ رَضِيَ اللهُ عَنْهَا جو ذڪر خير

◆ حضرت رقيه رَضِيَ اللهُ عَنْهَا پياري آقا، مڪي مدني مصطفي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ جي لادلي شهزادي آهي ◆ اعلانِ نبوت کان پهرين پيدا ٿي. ◆ 20 سالن جي عمر ۾ دنيا مان رخصت ٿي ◆ پاڻ مسلمانن جي ٽئين خليفن حضرت عثمان غني رَضِيَ اللهُ عَنْهُ جون پهريون گهرواريون (Wife) آهن ◆ سندن انتقال کان بعد رسولِ ذیشان صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ پنهنجي بي شهزادي حضرت امّ كلثوم رَضِيَ اللهُ عَنْهَا جو نڪاح حضرت عثمان رَضِيَ اللهُ عَنْهُ سان ڪرايو ◆ حضرت رقيه رَضِيَ اللهُ عَنْهَا دين جي راهه ۾ 3 ڀيرا هجرت ڪئي، اسلام جي شروعاتي دور ۾ 3 ئي هجرتون ٿيون آهن: 2 مرتبا حبشه (Abyssinia) جي طرف ۽ ٽئين هجرت مڪي کان مديني جي طرف. حضرت رقيه رَضِيَ اللهُ عَنْهَا اهي ٽي هجرتون ڪيون 2 ◆ جڏهن پهرين ڀيري پاڻ رَضِيَ اللهُ عَنْهَا ۽ حضرت عثمان غني رَضِيَ اللهُ عَنْهُ حبشه جي

1... وسائلِ بخشش، صفحہ: 197۔

2... آقا صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ کے شہزادے شہزادیاں، صفحہ: 69-71 خلاصت۔

طرف هجرت جي لاءِ روانا ٿيا ته سرڪارِ عالي و قار، مڪي مدني تاجدار ﷺ
 الله عليہ والہ وسلم فرمايو: حضرت لوط ۽ ابراهيم عليهما السلام کان بعد عثمان پهريون
 شخص آهي جنهن پنهنجي گهر وارن (Family) سان گڏ راهِ خدا ۾ هجرت
 ڪئي آهي.¹

حضرت رقيه رَضِيَ اللهُ عَنْهَا جا پيا به تمام گهڻا فضائل (Virtues) آهن، جيڪڏهن
 توهان سندن ۽ پياري آقا ﷺ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ جي تمام اولادِ پاڪ جو تفصيلي
 ذڪر پڙهڻ چاهيو ٿا ته مڪتبه المدينه جو ڪتاب آقا جا شهزادا ۽ شهزاديون،
 پڙهي وٺو! هي ڪتاب دعوتِ اسلامي جي ويب سائٽ www.dawateislami.net
 تان به ڊائون لوڊ ڪري سگهجي ٿو.

خونِ خيرِ الرُّسُلِ سے ہے جن کا خمير | اُن کی بے لوث طيئنت پہ لاکھوں سلام (2)

وضاحت: جن جي پيدائش سيدُ المرسلين، نورِ مجسم ﷺ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ جي
 مبارڪ خُون مان آهي انهن جي بي عيب ۽ بي داغ سيرت تي لکين سلام
 نازل هجن.

صَلُّوْا عَلَيَّ الْحَبِيْب! صَلَّى اللهُ عَلَيَّ مُحَمَّد

آيتِ ڪريم جي وضاحت

پيارا اسلامي ڀائرو! 17 رمضان ڪريم غزوءِ بدر جو ڏينهن آهي ۽ 21
 رمضان ڪريم يومِ علي المرتضيٰ آهي يعني 21 رمضان تي مسلمانن جي

1...مستدرڪ، ڪتاب معرفت الصحابة، ذڪر اول من هاجر... الخ، جلد: 5، صفحہ: 60، حديث: 6933۔

2...حداثي بخشش، صفحہ: 309۔

چوٿين خليفن حضرت علي المرتضيٰ شيرِ خدا رَضِيَ اللهُ عَنْهُ جي شهادت ٿي.¹ اسان بيان جي شروعات ۾ سيپارو: 17، سورت حج جي آيت: 19 ٻڌڻ جي سعادت حاصل ڪئي، اها آيتِ ڪريمه مولا علي رَضِيَ اللهُ عَنْهُ جي شان ۾ ۽ غزواءِ بدر جي بيان ۾ نازل ٿي آهي. جيئن ته عظيم صحابي ۽ رسول حضرت ابوذر غفاري رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قسم کڻي فرمائيندا هئا ته 3 صحاباءِ ڪرام جيڪي غزواءِ بدر جي ڏينهن سڀ کان پهريان قریش جي ڪافرن جي مقابلي جي لاءِ اڳتي وڌيا هئا يعني حضرت علي، حضرت حمزه ۽ حضرت عبیده بن ثابت رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ، هي آيت (۽ ان کان اڳيون 6 آيتون) انهن 3 صحابن جي حق ۾ نازل ٿيون.²

روايتن ۾ آهي: غزواءِ بدر جي ڏينهن جڏهن مسلمانن ۽ غيرمسلمن جا لشڪر آمهون سامهون ٿيا ته عتبہ، شيبه ۽ وليد بن عتبہ جيڪي مڪي جا وڏا سردار (Tribal Chief) ۽ غيرمسلم هئا، اهي ٽئي لشڪر مان نڪري اڳتي ميدان ۾ آيا ۽ پڪاري چيائون: اي مُحَمَّد (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ)! اسان جي مقابلي جي لاءِ جوان موڪليو! انهن جي اها للڪار ٻڌي ڪجهه انصار صحابه اٿيا، سرڪارِ عالي وقار، مڪي مدني تاجدار صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فرمايو: توهان ويهي رهو! پوءِ فرمايائون: اي بنو هاشم! توهان اڳتي وڌو! هي حڪمِ نبوي ٻڌي حضرت مولا علي، حضرت حمزه ۽ حضرت عبیده رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ اڳتي وڌيا، حضرت علي رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عتبہ سان، حضرت حمزه رَضِيَ اللهُ عَنْهُ شيبه سان ۽ حضرت عبیده رَضِيَ اللهُ عَنْهُ وليد سان مقابلو ڪيو ۽ ڪجهه ئي لمحن ۾ انهن ٽنهي غيرمسلمن

¹...تاريخ ابن عساکر، رقم: 4933، علي بن ابی طالب، جلد: 42، صفحه: 587.

²...تفسير قرطبي، ٻاره: 17، سورة الحج، زير آيت: 19، جلد: 6، جز: 12، صفحه: 17.

کي جهنم پهچائي ڇڏيو.¹ حضرت ابو جعفر محمد باقر بن علي زين العابدين رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِمَا فرمائن ٿا: بدر جي ڏينهن آسمان مان هڪ فرشتي نعو هنيو:

لَا سَيْفَ إِلَّا ذُو الْفَقَارِ | وَ لَا فَتَى إِلَّا عَلِيٌّ

ترجمو: اصل تلوار ته ذُو الْفَقَارِ (يعني رسولِ ڏيشان صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ جي تلوار) آهي ۽ حقيقي جوان يعني بهادر ته حضرت علي رَضِيَ اللهُ عَنْهُ آهن.² سُبْحٰنَ اللهُ!

مرْتَضَى شيرِ حَقِ أَشْجَمُ الْأَشْجَعِينَ | ساقِي شيرِ وَ شَرِبَتْ بِهِ لَأَكُوْنَ سَلَامًا
شيرِ شَمْشِيرِ زَنْ شَاهِ خَيْبَرَ شَمَكُنْ | پَرْتُو دَسْتِ قَدَرْتِ بِهِ لَأَكُوْنَ سَلَامًا (3)

وضاحت: حضرت علي المرتضي رَضِيَ اللهُ عَنْهُ ۞ الله پاڪ جا شير ۞ بهادرن ۾ سڀ کان وڏا بهادر ۽ ۞ مهمانن کي کير ۽ شربت پيارڻ واري مولا ۽ ڪائنات تي لکين سلام نازل ٿين ۞ مولا علي المرتضي، شير خدا رَضِيَ اللهُ عَنْهُ شينهن جيان بهادري سان تلوار هلائڻ وارا ۞ خيبر جي دروازي کي ٽوڙڻ وارا ۞ دَسْتِ قَدَرْتِ جو فيضان ماڻيندڙ آهن، پاڻ تي لکين سلام نازل ٿين.

پيارا اسلامي ڀائرو! هن موقعي تي اهي آيتون لٽيون، الله پاڪ فرمايو:

هٰذِهِنْ حَصَصْنَاهُ لِيُخْتَصِمُوا فِي رَبِّهِمْ

...1 سيرة ابن هشام، غزوة بدر الكبرى، مقتل الاسود بن المخزومي، جلد:1، جز:2، صفحہ:214۔

...2 الرياض النضرة، جز:3، الباب الرابع، الفصل السادس، ذکر اختصاصه بتوبه... الخ، صفحہ:134۔

...3 حداثي بخشش، صفحہ:313 ملقطاً۔

ترجموڪنزُالعرفان: هي بہ ٽولا آهن جيڪي پنهنجي رب جي باري ۾ جهڳڙو
ڪن ٿا. (سپارو: 17، الحج: 19)

هي ڪُل 6 افراد هئا، 3 غيرمسلم: عتبہ، شيبه ۽ وليد ۽ 3 صحابہءِ ڪرام
عليهٺم الرضوان: ◆ مولا علي ◆ حضرت حمزه ۽ ◆ حضرت عبیده (رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ)،
هن مقام تي انهن کي الڳ الڳ گروه فرمايو ۽ انهن 2 گروهن (Groups)
جي انجام متعلق پڻ ارشاد فرمايو. جيئن ته ◆ عتبہ ◆ شيبه ۽ ◆ وليد جيڪي
غيرمسلم هئا، انهن جون 3 سزائون (Punishments) بيان ٿيون، ارشاد ٿيو:

فَالَّذِينَ كَفَرُوا قُطِعَتْ لَهُمْ ثِيَابٌ مِّن تَارٍ يُصَبُّ مِنْ فَوْقِ رُءُوسِهِمُ الْحَمِيمُ ﴿١٦﴾
يُصْهَرُ بِهِ مَا فِي بُطُونِهِمْ وَالْجُلُودُ ﴿١٧﴾ وَ لَهُمْ مَقَامِعٌ مِّن حَدِيدٍ ﴿١٨﴾

ترجموڪنزُالعرفان: پوءِ ڪافرن لاءِ باه جا ڪپڙا کاتي (تيار ڪيا) ويا آهن ۽
انهن جي مٿن تي ٽهڪندڙ پاڻي وڌو ويندو جنهن سان جيڪو ڪجهه انهن
جي پيٽن ۾ آهي اهو سڀ ۽ انهن جون گلون سڙي وينديون ۽ انهن جي لاءِ
لوھ جا گرز آهن. (سپارو: 17، الحج: 19_21)

هي انهن غيرمسلمن جون 3 سزائون آهن: (1): انهن کي باه (Fire) جا ڪپڙا
پارايا ويندا. (2): انهن جي مٿن تي ٽهڪندڙ پاڻي (Boiling Water) وڌو ويندو،
جنهن سان انهن جي پيٽ جي اندر جون شيون ۽ گلون سڙي وينديون. (3): ۽
انهن کي لوھ (Iron) جي گرز (مثلاً هٿوڙن) سان ماريو ويندو.

الله جي پناه! الله جي پناه!...!! الله پاڪ اسان کي جهنم جي سخت سزائن

کان محفوظ فرمائي. اٰمِيْنَ بِجَاهِ خَاتَمِ النَّبِيِّينَ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ

سُن رکھلہ ہے ہوتا ہے بڑا سخت اندھیرا | تربت میں مری نور کا فانوس جلانا
 محشر میں حساب آہ! میں دے ہی نہ سکوں گا | رحمت نہ ہوئی ہوگا جنم میں ٹھکانا
 یا شاہِ مدینہ! مہِ رمضان کا صدقہ | جنت میں پڑوسی مجھے تم اپنا بنانا (1)

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب! صَلَّی اللهُ عَلَی مُحَمَّد

پیارا اسلامي پائرو! 3 صحابہ کرام حضرت مولا علي، حضرت حمزه ۽ حضرت عبیدہ رضی اللہ عنہم جيڪي بدر جي ڏينهن پهرين اڳتي وڌيا ۽ غير مسلمان کي جهنم پهچايو، الله پاک سندن 4 انعامن جو هتي ذڪر ڪيو، ارشاد ٿئي ٿو:

إِنَّ اللَّهَ يُدْخِلُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ يُحَلَّونَ فِيهَا مِنْ أَسَاوِرَ مِنْ ذَهَبٍ وَلُؤْلُؤًا وَلِبَاسُهُمْ فِيهَا حَرِيرٌ ﴿٢٣﴾ وَهُدُوا إِلَى الطَّيِّبِ مِنَ الْقَوْلِ ۗ وَ هُدُوا إِلَى صِرَاطٍ الْحَمِيدِ ﴿٢٤﴾

ترجمو ڪنڙُ العرفان: بيشڪ الله ايمان وارن کي ۽ نيك عمل ڪرڻ وارن کي انهن باغن ۾ داخل فرمائيندو جن جي هيٺان نهرون جاري آهن. انهن کي ان باغن ۾ سون جا ڪنگڙ ۽ موتي پارايا ويندا ۽ جنتن ۾ انهن جو لباس ريشم هوندو ۽ انهن جي پاڪ ڳالهه جي هدايت ڪئي وئي ۽ انهن کي سمورين خوبين جي لائق (الله) جي وات ڏيکاري وئي. (سپارو: 17، الحج: 23_24)

هي 4 انعام آهن: (1): انهن کي جنتي باغات عطا ڪيا ويندا. (2): هتي انهن کي سون جا ڪنگڻ (Golden Bracelets) ۽ موتي (Pearls) پارايا ويندا. (3): انهن جو لباس مبارڪ ريشم (Silk) جو هوندو. (4): انهن کي پاڪيزه ڳالهه جي هدايت ڏني وئي ۽ سڀني خوبين واري رب ڪريم جي راهه ڏيکاري وئي.

مولا علي رَضِيَ اللهُ عَنْهُ جا 2 شان

پيارا اسلامي پائرو! انهن پياري پياري مبارڪ آيتن جي ضمن ۾ مسلمانن جي چوٿين خليفي حضرت علي المرتضيٰ شير خدا رَضِيَ اللهُ عَنْهُ جا 2 شان بيان ٿيا:

(1): مولا علي جنتي آهن

پهريون شان ته اهو بيان ٿيو جو انهن آيتن ۾ ڪين جنت جي، اتان جي بهترين لباس ۽ زيورات جي خوشخبري ٻڌائي وئي آهي. الحمد لله! حضرت مولا علي رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قطعي يقيني جنتي آهن فقط پاڻ ئي نه، بلڪ سڀ صحابه جنتي آهن.

جنتي	جنتي	سب صحابيات بهي!	جنتي	جنتي	هر صحابي نبي!
جنتي	جنتي	حضرت صديق بهي!	جنتي	جنتي	چار ياران نبي!
جنتي	جنتي	غني!	جنتي	عثمان	اور عمر فاروق بهي!
جنتي	جنتي	هين حسن حسين بهي!	جنتي	جنتي	فاطمه اور علي!
جنتي	جنتي	هر زوجة نبي!	جنتي	جنتي	والدين نبي!

مولا علي جا جنتي باغ

حضرت علي المرتضيٰ، شيرِ خُدا رضي الله عنه فرمائن ٿا: مان رسولِ رحمت، مالِڪِ جنتِ صلى الله عليه وآله وسلم سان گڏ مديني جي ڪنهن رستي کان گذري رهيو هيس، اسان هڪ باغ جي ويجهو کان گذرياسين، مون عرض ڪيو: يار رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم! هي ڪيترو خوبصورت باغ آهي...!! فرمايائون: **لَكَ فِي الْجَنَّةِ أَحْسَنُ مِنْهَا** (يعني اي علي!) توڪي جنت ۾ ان کان به وڌيڪ خوبصورت باغ ڏنو ويندو. پوءِ اسان هلندي هلندي هڪ ٻئي باغ جي ويجهو کان گذرياسين. مون عرض ڪيو: يار رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم! هي به ڪيترو خوبصورت آهي. فرمايو: **لَكَ فِي الْجَنَّةِ أَحْسَنُ مِنْهَا** (يعني اي علي!) توڪي جنت ۾ ان کان به وڌيڪ خوبصورت باغ ڏنو ويندو. ائين ئي هلندي هلندي اسان 7 باغن جي ويجهو کان گذرياسين، پاڻ صلى الله عليه وآله وسلم هر ڀيري اهو ئي فرمائيندا رهيا: **لَكَ فِي الْجَنَّةِ أَحْسَنُ مِنْهَا** (يعني اي علي!) توڪي جنت ۾ ان کان به وڌيڪ خوبصورت باغ ڏنو ويندو.¹

<p>میں گناہوں کا مریض اور آپ ہیں میرے طبیب مغفرت کروائیے! جنت میں لے کے جائیے! اشکبار آنکھیں عطا ہوں، دل کی سختی دور ہو بھیک لینے کے لئے دربار میں منگتا ترا</p>	<p>دیتجئے! مجھ کو شفا مولى علی مشکل کشا! واسطہ حسین کا مولى علی مشکل کشا! دیتجئے خوفِ خدا مولى علی مشکل کشا! لے کے کشول آگیا مولى علی مشکل کشا!</p>
--	---

... مسند ابی یعلیٰ، مسند علی بن ابی طالب، جلد:1، صفحہ:191، حدیث:565۔

ڪيول پھروں در در بھلا خيرات لينے کے لئے | میں فقط مگلتا ترا مولی علی مشکل کشا! (1)

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب! صَلَّى اللهُ عَلَی مُحَمَّد

(2): مولا علي دين جي لاءِ ڍال آهن

پيارا اسلامي ڀائرو! انهن مبارڪ آيتن ۾ حضرت علي رضی اللہ عنہ کي حُصَمَ فرمايو ويو، يعني پاڻ اهي ذیشان آهن جو جڏهن به الله پاڪ جي دين کي للڪاريو ويندو آهي، الله پاڪ جي ذات ۽ صفات جي باري ۾ گستاخي ڪئي ويندي آهي ته پاڻ ڍال (Shield) بڻجي دين جي خدمت لاءِ بيهي رهندا آهن.

مولا علي ۽ قرآن جي خدمت

صحابيءَ رسول حضرت ابوسعيد خدری رضی اللہ عنہ فرمائين ٿا: هڪ پيري اسان رسول ذیشان، مڪي مدني سلطان صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ جي تشريف آوري جو انتظار (Wait) ڪري رهيا هئاسين، ايتري ۾ پاڻ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ گهر مبارڪ مان ٻاهر تشريف فرمائين، اسان سڀ استقبال جي لاءِ بيهي رهياسين. پاڻ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ جي جُتي مبارڪ کي ڳنڍڻ جي حاجت هئي، جيئن ته پاڻ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ جتي مبارڪ مولا علي رضی اللہ عنہ کي عطا فرمائي، اهي جتي مبارڪ کي سبڻ (Stitches) لڳا. ان وقت رسول ذیشان، مڪي مدني سلطان صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فرمايو: جنهن طرح مون کي قرآن ڪريم جي نزول متعلق غيرمسلمن سان مقابلو ڪرڻو پيو آهي، توهان مان هڪ شخص آهي، اهو قرآن ڪريم جي تاويل متعلق مقابلو ڪندو (يعني ڪجهه بدباطن قرآن مجيد جون معنائون

تبدیل ڪري ڇڏيندا، توهان مان هڪ شخص انهن بدبختن سان مقابلو ڪندو).
پوءِ پاڻ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فرمايو: هي اهو آهي جيڪو هن وقت منهنجي نعلين
(جتيءَ) کي ٽاڪا هڻي رهيو آهي.¹

پيارا اسلامي پاترو! هي واقعو جنهن جي غيبي خبر رسولِ ديشان صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ڏني، اهو 38 هجري تي پيش آيو، ڪوفي جا رهندڙ ڪجهه منافق ماڻهو هئا، انهن قرآني آيتن جا غلط مطلب ڪيڏ شروع ڪيا ۽ انهن غلط مطلب جي آڙ ۾ انهن بدبختن حضرت مولا علي رَضِيَ اللهُ عَنْهُ تي ڪفر جي فتويٰ به لڳائي.² ۽ ناحق قتل و غارت گيري (Unjustified Killings) جي بازار به گرم ڪئي. حضرت مولا علي رَضِيَ اللهُ عَنْهُ انهن کي گهڻو سمجهايو پر اهي صحيح رستي تي نه آيا، آخر پاڻ انهن سان جنگ ڪئي ۽ انهن کي جهنم پهچايو.³

الله پاڪ جي پناهه! الله پاڪ اسان سڀني کي شرڪ ۽ ڪفر کان بچائي،
الله پاڪ اسان کي ايمان تي ثابت قدمي نصيب ڪري.

اٰمِيْنَ بِجَاةِ خَاتِمِ النَّبِيِّينَ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ

صَلُّوْا عَلَيَّ الْحَبِيْب! صَلَّى اللهُ عَلَيَّ مُحَمَّد

1...ترمذی، ابواب المناقب عن رسول الله، مناقب علی بن ابی طالب، صفحه: 846، حدیث: 3724.

2...تاریخ ابن عساکر، رقم: 4933، علی بن ابی طالب، جلد: 42، صفحه: 465-467 خلاصه.

3...الهدایة والنہایة، خلافة علی بن ابی طالب، مسير امين المؤمنين علی الخوارج، جلد: 4، صفحه: 307-308 خلاصه.

دين جي لاءِ ڍال بڻجڻو!

پيارا اسلامي ڀائرو! ان کان علاوه به حضرت مولا علي رَضِيَ اللهُ عَنْهُ جي سيرتِ پاڪ (Biography) پڙهو ته خبر پوندي ته پاڻ دين حق جي لاءِ ڍال هئا، الله ۽ رسول جي نافرمانِي ٿيندي هئي ته پاڻ موقعي جي مناسبت سان، حڪمتِ عملي سان ڪلمهءِ حق بلند فرمائيندا هئا. اسان کي به هي وصف اپنائڻ گهرجي

◆ الله پاڪ جي نافرمانِي ٿئي ◆ رسولِ ڏيشان، مڪي مدني سلطان صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ جي نافرمانِي ٿئي ◆ دين اسلام جي خلاف ورزي (Violation) ڪئي وڃي ◆ گناهن جي بازار گرم ڪئي وڃي ته اسان کي گهرجي ته پنهنجي طاقت (Capacity) مطابق، پنهنجي حيثيت مطابق، موقعي جي مناسبت سان، حڪمتِ عملي سان گناهن جو رد ڪريون. اسان جا آقا، اسان جا مولا، مسلمانن جا چوٿان خليفه حضرت عليُّ المرتضيٰ شيرِ حُدا رَضِيَ اللهُ عَنْهُ فرمائڻ ٿا: تبليغ (يعني نيڪي جي دعوت ڏيڻ) بهترين جهاد آهي.¹ وڌيڪ فرمائڻ ٿا: جيڪا دل چڱائي کي چڱائي نه سمجهي ۽ برائي کي برائي نه سمجهي ته ان (دل) جي مٿئين حصي کي اهڙي طرح هيٺ ڪيو ويندو آهي جيئن ٿيلهي کي اونڌو ڪيو ويندو آهي ۽ پوءِ ٿيلهي جي اندر واريون شيون وڪري وينديون آهن.²

پيارا اسلامي ڀائرو! اڄڪلهه چئني طرف گناهه ٿي گناهه ڪيا پيا وڃن، ايتري قدر جو بظاهر ڪنهن نيڪ نظر ايندڙ شخص جي ويجهو وڃو ته اهو به ڪڏهن ڪڏهن عقيدتي جي خرابين، زبان جي بي احتياطين، بدنگاهين ۽ بد اخلاقين جي آفتن ۾ مبتلا نظر ايندو آهي، افسوس! هر طرف گناهه گناهه ۽ بس گناهه

¹...تفسير كبير، ڀرہ: 4، سورة آل عمران، زير آيت: 104، جلد: 3، صفحه: 316۔

²...مصنف ابن شيبه، كتاب الفت، ماذكر في فتنه الدجال، جلد: 8، صفحه: 667، رقم: 124-125۔

ئي نظر اچي رهيا آهن! نيڪ بانها بيشڪ موجود آهن پر انهن جو تعداد
 ڪافي گهٽ ٿي چڪو آهي. اهڙن حالات ۾ اسان سڀني تي لازم آهي ته دين
 حق جي خدمت ڪريون، الله ۽ رسول جون ڳالهيون ماڻهن تائين پهچايون ۽
 گناهن جي هن سيلاب جي سامهون بند ٻڌي بيهي رهون. الله پاڪ اسان سڀني
 کي پنهنجي ۽ ٻين جي اصلاح جي ڪوشش ڪرڻ جي توفيق نصيب فرمائي.

اَمْرِيْنَ بِجَاهِ خَاتِمِ النَّبِيِّينَ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ

صَلُّوْا عَلَيَّ الْحَبِيْب! صَلَّى اللهُ عَلَيَّ مُحَمَّد

اهل تقويٰ جا 4 وصف

پيارا اسلامي ڀائرو! حضرت مولا علي رَضِيَ اللهُ عَنْهُ جا شان ته بيشمار آهن، سڄي
 ڳالهه اها ئي آهي ته حضرت علي المرتضيٰ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ ته ڇا...!! اسان ڪنهن به
 صحابي رَضِيَ اللهُ عَنْهُ جا پورا شان بيان نٿا ڪري سگهون...!! بس الله پاڪ اسان
 کي انهن پاڪيزه ماڻهن يعني صحابه ۽ اهل بيت جي سڄي غلامي نصيب
 فرمائي. إِنْ شَاءَ اللهُ الْكَرِيم! ٻنهي جهانن ۾ ٻيڙو پار ٿي ويندو. رمضان ڪريم جا
 بابرڪت ڏينهن آهن، نيڪيون ڪرڻ، تقويٰ ماڻڻ ۽ جنت ڪمائڻ جون گهڙيون
 آهن، آخر ۾ اچو! مولا علي رَضِيَ اللهُ عَنْهُ جي هڪ خوبصورت نصيحت ٻڌون ٿا.
 مسلمانن جي چوٿين خليفن امير المؤمنين حضرت مولا علي رَضِيَ اللهُ عَنْهُ جن
 فرمايو: تقويٰ 4 شين جي مجموعي جو نالو آهي: (1): الْخَوْفُ مِنَ الْجَلِيلِ (يعني
 خدا جو خوف) (2): الْعَمَلُ بِالتَّنْزِيلِ (يعني قرآن ڪريم تي عمل ڪرڻ) (3): الْقَنَاعَةُ

بِالْقَدِيلِ (يعني ٿوري تي راضي رهڻ) (4): أَلَا سَتَعِدُّ أُولَئِكَ يَوْمَ الرَّجِيلِ (سفرِ آخرت جي تياري ڪندو رهڻ).¹

يعني اهي 4 وصف جنهن خوش نصيب کي ملي وڃن، اهو متقي بڻجي ويندو آهي. الله پاڪ اسان کي اهي چارئي پيارا وصف اپنائڻ جي توفيق نصيب فرمائي. اَمِينُ بِنَاةٍ خَاتِمِ النَّبِيِّينَ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللهُ عَلَى مُحَمَّدٍ

Muslim's Funeral (ڪفن دفن) ايپلي ڪيشن

اي عاشقانِ رسول! الحمد لله! دعوتِ اسلامي جي IT ڊيپارٽمنٽ جي طرفان مختلف موبائل ايپليڪيشنز جاري ڪيون ويون آهن، جن مان هڪ موبائل ايپليڪيشن: Muslim's Funeral (ڪفن دفن) به آهي. ◊ هن موبائل ايپليڪيشن ۾ ميٽ جي غسل، ڪفن ۽ دفن وغيره جي متعلق اهم ترين معلومات فراهم ڪئي وئي آهي ۽ ◊ هڪ خاص ڳالهه هي ته ميت کي غسل ڪيئن ڏيڻو آهي؟ ڪفن ڪيئن پرائڻو آهي؟ ان جي عملي طريقي جي لاءِ Animated Videos به شامل آهن ۽ ◊ ميت جي غسل ۽ ڪفن جي باري ۾ معلومات جي لاءِ مختلف زبانن ۾ ڪتاب به موجود آهن جن کي با آساني پي ڊي ايف (PDF) ۾ ڊائون لوڊ ڪري سگهجي ٿو. ◊ هن ايپلي ڪيشن جي ذريعي، توهان دعوتِ اسلامي جي مجلس تجهيز و تکفين جي اسلامي پائرن سان به رابطو ڪري سگهو ٿا ۽ ◊ جنازي جي تمام ضروري شين جي باري ۾ معلومات وٺي سگهجي ٿي، سڪو ۽ انهن جي مطابق عمل ڪريو. توهان

1...بستان العرفين، تقوىٰ کا بيان، صفحہ: 107-

به هي موبائل ايپلي ڪيشن پنهنجي موبائل ۾ انسٽال ڪري وٺو ۽ ٻين کي به ان جي ترغيب ڏياريو.

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللهُ عَلَى مُحَمَّدٍ

بيان کي اختتام طرف آڻيندي هڪ شرعي مسئلو عرض ڪريان ٿو:

درست ڇا آهي؟

(درست شرعي مسئلو ۽ عوام ۾ پاتي ويندڙ غلط فهمي جي نشاندهي)

مسئلو: روزي جي حالت ۾ مسواڪ ڪرڻ ۾ ڪو حرج ناهي.

وضاحت: عوام ۾ مشهور آهي ته روزي جي حالت ۾ مسواڪ نٿو ڪري سگهجي. اصل ۾ ائين ناهي، اصل مسئلو هي آهي: روزي جي حالت ۾ هر قسم جو مسواڪ ڪري سگهجي ٿو، ان جي ڪرڻ سان روزو ناهي ٽٽندو بلڪ جنهن طرح عام ڏينهن ۾ مسواڪ ڪرڻ سنت آهي اهڙي طرح روزي جي حالت ۾ به سنت آهي. ها! البت اها ڳالهه ياد رهي ته جيڪڏهن روزيدار هجڻ ياد هجي ۽ ڇپاڙڻ سان تاندورا ٽٽن يا ڏانقو محسوس ٿئي ته ڇپاڙڻ کان بچڻ گهرجي. جنهن مسواڪ جا تاندورا ٽٽندا هجن ۽ روزيدار هجڻ ياد هجڻ جي صورت ۾ مسواڪ جو ڪو ريشو حلق (ٺڙيءَ) ۾ هليو ويو ته ان سان روزو ٽٽي پوندو.¹

اهو به ياد رکو! ته هي مسئلو صرف مسواڪ جي باري ۾ آهي، توت پيسٽ جي جيتري تائين ڳالهه آهي ته ان کان علماءِ ڪرام منع ٿي فرمائن ٿا ته روزي

...جنات ڪو برا بهلا ڪهنا ڪيسا؟، صفحہ : 10-

جي حالت ۾ توت پيست نه ڪيو وڃي. ڇو ته توت پيست جا ننڍڙا ذرا نڙيءَ مان لهڻ جو تمام گهڻو خدشو هوندو آهي، جيڪڏهن الله نه ڪري ان جا ذرا نڙيءَ مان لهي ويا ته روزو تتي پوندو. الله پاڪ اسان کي درست اسلامي احڪام سکڻ ۽ انهن تي عمل ڪرڻ جي توفيق نصيب فرمائي.

اٰمِيْن بِجَاهِ خَاتِمِ النَّبِيِّنَ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ

صَلُّوْا عَلَيَّ الْحَبِيْب! صَلَّى اللهُ عَلَيَّ مُحَمَّد

اَسْمَاءُ الْحُسَيْنِي جُون بَرَڪتون (وظيفو)

يَا مُؤَخَّرُ

جيڪو به هر روز يامُؤَخَّرُ 100 (هڪ سئو) دفعا پڙهي وندو **اِنْ شَاءَ اللهُ الْكَرِيْم!** ان جا سڀ ڪم پورا ٿيندا.¹ الله پاڪ اسان کي عمل جي توفيق عطا فرمائي.

اٰمِيْن بِجَاهِ خَاتِمِ النَّبِيِّنَ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ

صَلُّوْا عَلَيَّ الْحَبِيْب! صَلَّى اللهُ عَلَيَّ مُحَمَّد

1...مدني پنج سوره، صفحہ: 255۔